

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA

PAOLA MENGOZZIJA,

predstavljeni 5. aprila 2011¹

1. Ta predlog za sprejetje predhodne odločbe izhaja iz spora med nemško družbo Bayer CropScience AG (v nadaljevanju: Bayer) in nizozemsko družbo Realchemie Nederland BV (v nadaljevanju: Realchemie) pred nemškimi sodišči. Družba Bayer je družbi Realchemie očitala, da je kršila enega od njenih patentov. V okviru tega postopka je sodišče družbi Realchemie naložilo plačilo „civilne globe“ v smislu nemškega prava. Ker je družba Bayer želela doseči izvršitev te civilne globe na Nizozemskem, je predlagala, naj se sodna odločba, s katero je bila naložena globa, prizna in izvrši v tej državi članici, zato je začela postopek eksekvatur. Prvo vprašanje, ki ga postavlja nizozemsko predložitveno sodišče, je, ali taka globa spada med civilne in gospodarske zadeve v smislu člena 1 Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah².

intelektualne lastnine³ državam članicam nalaga, naj določijo višje stroške zoper toženo stranko v okviru postopka eksekvatur, s katerim se želi doseči priznanje in izvršitev sodnih določb, ki so bile izdane v državi izvora in katerih cilj je zaščititi pravico intelektualne lastnine.

I – Pravni okvir*A – Pravo Unije*

1. Uredba št. 44/2001

2. Drugič, predložitveno sodišče sprašuje Sodišče, ali člen 14 Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2004/48/ES z dne 29. aprila 2004 o uveljavljanju pravic

3. V skladu z uvodno izjavo 2 Uredbe št. 44/2001 je njen cilj zlasti „sprejetje določb

1 – Jezik izvornika: francoščina.

2 – UL 2001, L 12, str. 1.

3 – UL L 195, str. 16.

za poenotenje kolizijskih pravil glede pristojnosti v civilnih in gospodarskih zadevah ter za poenostavitev formalnosti, s ciljem hitrega in enostavnega priznanja ter izvršitve sodnih odločb držav članic, ki jih zavezuje ta uredba“.

odločb, izdanih v državi članici, ne da bi bil za to potreben kakršen koli postopek, razen v primerih njihovega izpodbijanja.

4. V uvodnih izjavah 6 in 7 Uredbe št. 44/2001 je navedeno:

„(6) Zaradi doseganja cilja prostega pretoka sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah je treba zagotoviti in je primerno, da pravila, ki urejajo pristojnost ter priznanje in izvršitev sodnih odločb, ureja zavezujoč in neposredno uporabljiv pravni akt Skupnosti.

(7) Področje uporabe te uredbe mora zajemati vse glavne civilne in gospodarske zadeve, razen točno opredeljenih zadev.“

5. V uvodnih izjavah 16 in 17 Uredbe št. 44/2001 je navedeno:

„(16) Medsebojno zaupanje v ustreznost sodnega varstva znotraj Skupnosti opravičuje samodejno priznavanje sodnih

(17) Na podlagi omenjenega načela medsebojnega zaupanja mora biti postopek za izvršljivost sodne odločbe, izdane v eni državi članici, v drugi državi članici učinkovit in hiter. Izvršljivost sodne odločbe mora biti zato razglašena tako rekoč samodejno, zgolj na podlagi povsem formalnega preverjanja predloženih listin, ne da bi sodišče imelo možnost pri tem po uradni dolžnosti uveljavljati kateri koli razlog za neizvršljivost iz te uredbe.“

6. V uvodni izjavi 19 Uredbe št. 44/2001 je navedeno, da je treba „[z]agotoviti [...] kontinuiteto med Bruseljsko konvencijo [o pristojnosti in izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah iz leta 1968 (v nadaljevanju: Bruseljska konvencija)⁴] in to uredbo ter v ta namen predpisati prehodne določbe. To velja tudi za razlago Bruseljske konvencije s strani Sodišča“.

7. Člen 1(1) Uredbe št. 44/2001 določa, da se „[t]a uredba [...] uporablja v civilnih in gospodarskih zadevah, ne glede na naravo sodne

4 – Konsolidirana različica (UL 1998, C 27, str. 1).

oblasti. Zlasti ne zajema davčnih, carinskih ali upravnih zadev“.

2. Direktiva 2004/48

8. V skladu s členom 32 Uredbe št. 44/2001 „[z]a namene te uredbe pomeni, sodna odločba“ vsako odločbo, ki jo izda sodišče države članice, ne glede na njeno poimenovanje, vključno s sklepom, odredbo, odločbo ali sklepom o izvršbi, kakor tudi odločitev o stroških, ki jo izda sodni uradnik“.

12. V uvodni izjavi 3 Direktive 2004/48 je potrjeno, da sta „[b]rez učinkovitih sredstev za uveljavljanje pravic intelektualne lastnine [...] inovativnost in ustvarjalnost omejeni in vlaganje [je] zmanjšano. Zato je nujno zagotoviti, da se materialno pravo intelektualne lastnine, ki je danes v glavnem del pravnega reda Evropskih skupnosti, v Skupnosti učinkovito uporablja“.

9. V členu 34, točka 2, Uredbe št. 44/2001 je potrjeno načelo, v skladu s katerim se „sodna odločba [...] ne prizna [...] če tožencu, ki se ni spustil v postopek, ni bilo vročeno pisanje o začetku postopka ali enakovredno pisanje pravočasno in na tak način, da bi lahko pripravil obrambo, razen če toženec ni začel postopka za izpodbijanje sodne odločbe, čeprav je imel to možnost“.

13. V uvodnih izjavah od 8 do 10 Direktive 2004/48 je navedeno:

10. Člen 38(1) Uredbe št. 44/2001 določa, da se „[s]odna odločba, izdana v državi članici in izvršljiva v tej državi članici, [...] izvrši v drugi državi članici, ko je na zahtevo katere koli od zainteresiranih strank razglašena za izvršljivo v tej državi“.

„(8) Neskladja med sistemi držav članic glede sredstev uveljavljanja pravic intelektualne lastnine so škodljiva za pravilno delovanje notranjega trga in onemogočajo zagotovitev, da bi pravice intelektualne lastnine uživale enako raven varstva v vsej Skupnosti. To stanje ne pospešuje prostega gibanja na notranjem trgu in ne ustvarja spodbudnega okolja za zdravo konkurenco.“

11. Člen 49 Uredbe št. 44/2001 določa, da je „[t]uja sodna odločba, ki nalaga plačilo periodične denarne kazni, [...] izvršljiva v državi članici, v kateri se zahteva izvršitev, samo v primeru, če je znesek kazni sodišče države članice izvora dokončno določilo“.

(9) [...] Približevanje zakonodaje držav članic na tem področju je zato bistveni predpogoj za ustrezno delovanje notranjega trga.“

(10) Cilj te direktive je približevanje zakonodajnih sistemov, da bi zagotovili visoko, enakovredno in homogeno raven varstva na notranjem trgu.“

kot je predvidena v pravu Skupnosti in/ali nacionalnem pravu zadevne države članice“.

14. V uvodni izjavi 11 Direktive 2004/48 je navedeno, da „[t]a direktiva nima namena vzpostavljati usklajenih pravil za pravosodno sodelovanje, pristojnost, priznavanje in uveljavljanje odločb v civilnih in gospodarskih zadevah ali se ukvarjati z veljavnim pravom. Obstajajo instrumenti Skupnosti, ki urejajo te zadeve na splošno in so načeloma enako veljavni za intelektualno lastnino“.

17. Člen 14 Direktive 2004/48 z naslovom „Stroški“ določa, da „[d]ržave članice zagotovijo, da razumne in sorazmerne pravne stroške in druge izdatke stranke, ki dobi pravdo, praviloma plača stranka, ki pravdo izgubi, razen če to ne bi bilo pravično“.

B – Nemška zakonodaja

15. Člen 1 Direktive 2004/48 določa, da se ta „nanaša na ukrepe, postopke in pravna sredstva, ki so potrebna za zagotovitev uveljavitve pravic intelektualne lastnine“.

18. Člena 890 in 891 nemškega zakonika o pravnem postopku (Zivilprozessordnung, v nadaljevanju: ZPO) določata:

„Člen 890

Prisilna izvršitev opustitve in dopustitve

16. Člen 2(1) Direktive 2004/48 določa, da se „[b]rez poseganja v sredstva, ki jih ali jih lahko predvideva zakonodaja Skupnosti ali nacionalna zakonodaja, če so lahko ta sredstva ugodnejša za imetnike pravic, [...] ukrepi, postopki in pravna sredstva, predvideni v tej direktivi, uporabljajo v skladu s členom 3 za katero koli kršitev pravic intelektualne lastnine,

1. Če dolжник ne izpolni obveznosti opustitve ali obveznosti dopustitve dejanja, mu sodišče prve stopnje na zahtevo upnika naloži civilno globo in, če te ni mogoče izterjati, zaporno kazen ali zaporno kazen največ šestih mesecev. Posamezna civilna globa je omejena na 250.000 EUR, zaporna kazen pa skupaj na dve leti.

2. Pred obsodbo mora biti izdano opozorilo o zagroženi kazni, ki ga na zahtevo izda sodišče prve stopnje, če ga ne vsebuje že sodba, s katero je bila izrečena obveznost.
2. [JBeitrO] se uporablja tudi za izterjavo terjatev iz odstavka 1 s strani deželnih sodnih organov, če terjatve izhajajo iz zveznih predpisov.“
3. Dolžniku je lahko na zahtevo upnika naložena tudi položitev varščine za vsako poznejšo škodo, ki v določenem času nastane zaradi kakršne koli druge kršitve.

C – Nizozemska zakonodaja

Člen 891

Postopek, zaslišanje dolžnika, določitev stroškov

Odločitve na podlagi členov od 877 do 890 se sprejmejo s sklepom. [...]“

20. Iz spisa izhaja, da je Kraljevina Nizozemska člen 14 Direktive 2004/48 v notranji pravni red prenesla s členom 1019h nizozemskega pravnega zakonika. Po besedah predložitvenega sodišča ta določba v zadevah, na katere se nanaša ta direktiva, omogoča naložitev višjih stroškov kot pri običajnih naložitvah plačila stroškov.

19. Člen 1 uredbe o izterjavi sodnih glob (Justizbeitreibungsordnung, v nadaljevanju: JBeitrO) določa:

„1. V skladu s to [JBeitrO] se izterjajo naslednje terjatve, če jih morajo izterjati zvezni sodni organi:

[...]

(3) civilne globe in periodične denarne kazni;

[...].

II – Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

21. V sporu o glavni stvari si pred Hoge Raad der Nederlanden (Nizozemska) nasproti stojita družbi Realchemie in Bayer, spor pa izvira iz postopka, ki ga je predhodno začela družba Bayer v Nemčiji.

22. Landgericht Düsseldorf (Nemčija) je na podlagi zahteve, ki jo je pri njem vložila družba Bayer v okviru postopka za izdajočasne

odredbe, s sklepom z dne 19. decembra 2005 (imenovanim „temeljni sklep“) družbi Realchemie zaradi kršitve patenta prepovedalo uvoz, posedovanje in trženje nekaterih pesticidov v Nemčiji. Tako izrečena prepoved je bila dopolnjena s periodičnimi denarnimi kaznimi. Poleg tega je morala družba Realchemie sporočiti podatke o trgovini z zadevnimi pesticidi, njeno zalogo pa je bilo treba sodno zapleniti. V temeljnem sklepu je bilo določeno tudi, da se družbi Realchemie naloži plačilo stroškov.⁵

23. Družbi Realchemie je bilo 17. avgusta 2006 na zahtevo družbe Bayer na podlagi člena 890 ZPO s sklepom, ki ga je sprejelo Landgericht Düsseldorf, naloženo plačilo tako imenovane „civilne“ globe v višini 20.000 EUR, ki jo je bilo treba plačati v blagajno navedenega sodišča zaradi kršitve prepovedi, izrečene v temeljnem sklepu. V sklepu je bilo določeno tudi, da se družbi Realchemie naloži plačilo stroškov.⁶

24. Landgericht Düsseldorf je v novem sklepu z dne 6. oktobra 2006 družbi Realchemie naložilo periodično denarno kazen v višini 15.000 EUR, da bi jo spodbudilo k sporočitvi podatkov o trgovini, navedenih v temeljnem sklepu. Družbi Realchemie je bilo poleg tega naloženo plačilo stroškov, povezani s tem

postopkom za naložitev periodične denarne kazni.⁷

25. Ni sporno, da je bilo teh šest sodnih odločb vročenih družbi Realchemie.

26. Družba Bayer je 6. aprila 2007 zadevo predložila sodniku za izdajo začasne odredbe pri Rechtbank 's-Hertogenbosch (Nizozemska), da bi vseh šest sodnih odločb, ki jih je sprejelo Landgericht Düsseldorf, razglasil za izvršljive na Nizozemskem. Družba Bayer je tudi predlagala, naj se družbi Realchemie naloži plačilo stroškov v okviru tega postopka. Sodnik za izdajo začasne odredbe je 10. aprila 2007 ugodil zahtevi družbe Bayer in družbi Realchemie naložil plačilo stroškov v višini 482 EUR.

27. Družba Realchemie je 14. junija 2007 vložila pravno sredstvo na podlagi člena 43 Uredbe št. 44/2001, pri čemer se je sklicevala na razlog za zavrnitev iz člena 34, točka 2, navedene uredbe. Trdila je, da temeljnega sklepa ter sklepa o naložitvi civilne globe in sklepa o naložitvi periodične denarne kazni ni mogoče priznati in izvršiti v drugi državi članici, ker so bili izdani brez udeležbe družbe Realchemie in brez ustne obravnave. Sodnih odločb v zvezi s stroški pa ni mogoče priznati in izvršiti, ker so sestavni del treh zgoraj navedenih sklepov. Družba Realchemie je zlasti v zvezi s sklepom o naložitvi civilne globe trdila, da je treba predlog za izvršitev družbe

5 – Landgericht Düsseldorf je s sklepom z dne 29. avgusta 2006 določilo stroške v višini 7829,60 EUR.

6 – Landgericht Düsseldorf je s sklepom z dne 19. septembra 2006 določilo stroške v višini 898,60 EUR.

7 – Landgericht Düsseldorf je s sklepom z dne 11. novembra 2006 določilo stroške v višini 852,40 EUR.

Bayer zavrtniti, ker se globa, ki jo v skladu z JBeitrO po uradni dolžnosti izterjajo nemški sodni organi, ne plača družbi Bayer, ampak nemški državi.

o pravnem postopku ali vsaj na podlagi člena 14 Direktive 2004/48.

28. Civilni senat Rechtbank 's-Hertogenbosch je 26. februarja 2008 po zaslišanju strank zavrnil pravno sredstvo, ki ga je vložila družba Realchemie, potrdil odločitev z dne 10. aprila 2007 in družbi Realchemie naložil plačilo stroškov, določenih na 1155 EUR. Rechtbank 's-Hertogenbosch je menilo, da trije sporni sklepi, čeprav so bili izdani na enostransko zahtevo družbe Bayer, dejansko pomenijo sodne odločbe v smislu člena 32 Uredbe št. 44/2001. V zvezi s sklepom o naložitvi civilne globe je Rechtbank 's-Hertogenbosch potrdilo, da dejstvo, da je treba znesek 20.000 EUR plačati v Gerichtskasse, to je v blagajno Landgericht Düsseldorf, v ničemer ne spreminja dejstva, da ima družba Bayer pravico in interes, da družba Realchemie globo dejansko plača v navedeno blagajno. Cilj globe je namreč zagotoviti upoštevanje temeljnega sklepa v interesu stranke, ki je dobila pravdo, to je družbe Bayer. V interesu zadnjenavedene je torej, da si prizadeva doseči izvršitev sklepa o naložitvi globe na Nizozemskem. Nazadnje je Rechtbank 's-Hertogenbosch družbi Realchemie naložilo plačilo stroškov, ki jih je določilo po običajnem sistemu in ne, kot je predlagala družba Bayer, na podlagi člena 1019h nizozemskega zakonika

29. Ker se zoper odločitev o pravnem sredstvu na podlagi člena 43 Uredbe št. 44/2001 lahko vložijo kasacijska pritožba v skladu s členom 44 navedene uredbe in Prilogo V k tej uredbi, je družba Realchemie pri Hoge Raad der Nederlanden vložila kasacijsko pritožbo, da bi dosegla ugotovitev ničnosti odločitve Rechtbank 's-Hertogenbosch z dne 26. februarja 2008. Družba Bayer je vložila nasprotno pritožbo, s katero je predlagala, naj se pritožba zavrne in naj se družbi Realchemie naloži plačilo dejanskih stroškov na podlagi člena 14 Direktive 2004/48 v povezavi s členom 1019h nizozemskega zakonika o pravnem postopku.

30. Generalni pravobranilec pri Hoge Raad der Nederlanden je 26. junija 2009 predstavil sklepne predloge, v katerih je navedeno sodišče pozval, naj zadevo pred odločanjem predloži Sodišču.

31. Hoge Raad der Nederlanden je nato opredelilo dve točki, v zvezi s katerima je potrebna razlaga Sodišča.

32. Glede sklepa o naložitvi civilne globe se sprašuje, ali lahko ob upoštevanju njegovih javnopravnih vidikov spada na stvarno področje uporabe Uredbe št. 44/2001. Navedena globa namreč pomeni kazen za kršitev

sodne prepovedi. To globo je na zahtevo zasebne stranke naložilo nemško sodišče, vendar mora biti, potem ko jo sodni organi izterjajo po uradni dolžnosti, plačana v blagajno sodišča v korist nemške države in ne v korist stranke, ki je bila pobudnica.

21. oktobra 2009, Sodišču v predhodno odločanje na podlagi člena 234 ES predložilo ti vprašanji:

„1. Ali je treba pojem ‚civilne in gospodarske zadeve‘ iz člena 1 Uredbe [št. 44/2001] razlagati tako, da se [navedena] uredba uporablja tudi za priznanje in izvršitev odločbe o naložitvi plačila globe na podlagi člena 890 [ZPO]?

33. Po drugi strani izraža Hoge Raad der Nederlanden dvome glede uporabe člena 14 Direktive 2004/48 v sporu o glavni stvari. Čeprav je mogoče meniti, da je namen te direktive zagotoviti dejansko uveljavljanje pravic intelektualne lastnine ter da priznanje in izvršitev sodne odločbe v zvezi s temi pravicami lahko pomeni del dejanskega uveljavljanja navedenih pravic, je v Direktivi 2004/48 določeno, da se ukrepi, postopki in pravna sredstva uporabljajo za kakršno koli kršitev pravice intelektualne lastnine⁸. Postopek eksekvatur pa naj, kolikor obsega preverjanje sodišča, ali so izpolnjeni pogoji v zvezi s priznanjem in izvršitvijo, ne bi spadal na področje uporabe navedene direktive.

2. Ali je treba člen 14 Direktive [2004/48] razlagati tako, da se uporablja tudi za izvršilni postopek v zvezi z:

a) odločbo, izdano v drugi državi članici, glede kršitve pravice intelektualne lastnine;

b) odločbo, izdano v drugi državi članici, s katero je naložena periodična denarna kazen ali globa zaradi ravnanja v nasprotju s prepovedjo kršitve pravice intelektualne lastnine;

34. Hoge Raad der Nederlanden je zaradi težav pri razlagi prava Unije torej prekinilo odločanje in s predložitveno odločbo, ki je v sodno tajništvo Sodišča prispela

c) odločbami o stroških, ki so izdane v drugi državi članici in temeljijo na odločbah iz točk a) in b)“

⁸ – Glej člen 2(1) Direktive 2004/48.

III – Postopek pred Sodiščem**1. Uvodne opombe**

35. Družba Realchemie, nizozemska in nemška vlada ter Evropska komisija so Sodišču predložile pisna stališča.

36. Družba Realchemie, nemška vlada in Komisija so na obravnavi 25. januarja 2011 podale ustna stališča.

38. Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem sprašuje, ali se sodna odločba, ki je bila izdana v Nemčiji in s katero je družbi Realchemie na podlagi člena 890 ZPO naloženo plačilo civilne globe, lahko prizna in izvrši na Nizozemskem na podlagi Uredbe št. 44/2001. Sodišče je torej pozvano, naj ugotovi, ali taka globa spada med civilne in gospodarske zadeve v smislu člena 1 navedene uredbe.

39. V uvodu bi želel oblikovati dva niza opomb.

IV – Pravna analiza*A – Prvo vprašanje*

37. Po nekaj uvodnih opombah bom analiziral pravno ureditev civilne globe, kot je zasnovana v nemškem pravu, in nato presodil njene značilnosti glede na sodno prakso Sodišča.

40. Prvič, opozoriti je treba na kontinuiteto med Bruseljsko konvencijo in Uredbo št. 44/2001, kot je navedeno v uvodni izjavi 19 navedene uredbe.⁹ Sodišče je logično sklepalo, da „če Uredba št. 44/2001 v prihodnje v odnosih med državami članicami nadomešča Bruseljsko konvencijo, velja razlaga, ki jo je Sodišče podalo glede [določb navedene konvencije], tudi za [določbe navedene uredbe], kadar se lahko določbe Bruseljske konvencije in določbe Uredbe št. 44/2001 štejejo za enakovredne“.¹⁰ To velja za člen 1 Uredbe št. 44/2001, katerega besedilo je enako besedilu člena 1 Bruseljske konvencije. V okviru tega predloga za sprejetje predhodne odločbe se je torej mogoče veljavno sklicevati na

⁹ – Glej točko 6 teh sklepnih predlogov.

¹⁰ – Sodba z dne 23. aprila 2009 v zadevi Draka NK Cables in drugi (C-167/08, ZOdl., str. I-3477, točka 20).

sodno prakso, izdano na podlagi navedene konvencije. Enako velja za različna obrazložitevna poročila, izdana v zvezi s tem.¹¹

treba razlagati ob upoštevanju razvoja, ciljev in sistematike navedene uredbe.¹³

41. Drugič, poudarjam, da člen 1 Uredbe št. 44/2001 v povezavi z uvodno izjavo 7 te uredbe, v kateri je poudarjeno, da mora področje uporabe navedene uredbe zajemati „vse glavne civilne in gospodarske zadeve“, govori v prid razlagi navedenega področja, ki zajema to, kar tvori njegovo jedro v dojemljivosti evropskih držav in evropskega mnenja.¹² Te „civilne in gospodarske zadeve“ so zato avtonomen pojem prava Unije, neodvisen od nacionalnih opredelitev, ki jih posamezna država članica uporabi za pravne postopke in akte, ki se lahko priznajo in izvršijo, ter ga je

2. Pravna ureditev civilne globe v nemškem pravu

42. Glede na vzporedne izjave predložitvenega sodišča, družbe Realchemie in nemške vlade je cilj civilne globe iz člena 890 ZPO prisilna izvršitev pravice do dopustitve ali opustitve v smislu nemškega prava, ki je bila predhodno ugotovljena s sodno odločbo. Če dolžnik krši obveznost opustitve ali dopustitve, ga je treba prisiliti k upoštevanju prvotne obveznosti. To se izvede na podlagi člena 890 ZPO, ki določa „poziv k redu“. Ta je lahko v dveh oblikah, in sicer v obliki civilne globe ali zaporne kazni. Iz navedenega člena 890 izhaja tudi, da se lahko sodišče odloči neposredno naložiti zaporno kazen, ne da bi prej naložilo civilno globo.

11 – Kot poročilo Jenarda, J., o Konvenciji z dne 27. septembra 1968 o pristojnosti in izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 1979, C 59, str. 54) (v nadaljevanju: Jenardovo poročilo) in poročilo Schlosserja, P., o Konvenciji z dne 9. oktobra 1978 o pristopu Kraljevine Danske, Irske ter Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska h Konvenciji o pristojnosti in izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah ter protokolu o njeni razlagi s strani Sodišča (UL 1979, C 59, str. 71) (v nadaljevanju: Schlosserjevo poročilo), bo obrazložitevno poročilo Pocarja, F., o Konvenciji o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah, podpisani v Luganu 30. oktobra 2007 (UL 2009, C 319, str. 1) (v nadaljevanju: Pocarjevo poročilo), prav tako uporabljeno, ker je bila Uredba št. 44/2001 podlaga za navedeno konvencijo.

12 – Sodba z dne 15. februarja 2007 v zadevi Lechouritou in drugi (C-292/05, ZOdl., str. I-1519, točka 28).

43. Prav tako v skladu s členom 890 ZPO se poziv k redu izvede na zahtevo upnika. Poziv

13 – V zvezi s členom 1 Bruseljske konvencije glej sodbe z dne 14. oktobra 1976 v zadevi LTU (29/76, Recueil, str. 1541, točka 3); z dne 16. decembra 1980 v zadevi Rüffer (814/79, Recueil, str. 3807, točka 7 in navedena sodna praksa) ter z dne 21. aprila 1993 v zadevi Sonntag (C-172/91, Recueil, str. I-1963, točka 18); v zvezi z Uredbo št. 44/2001 glej zgoraj navedeno sodbo Draka NK Cables in drugi (točka 19 in navedena sodna praksa) in sodbo z dne 23. aprila 2009 v zadevi Falco Privatstiftung in Rabitsch (C-533/07, ZOdl., str. I-3327, točka 20 in navedena sodna praksa).

k redu se lahko izreče samo, če je bilo predhodno izdano opozorilo o zagroženi kazni, s katerim je bil dolžnik obveščen o posledicah za primer, da ne bo upošteval svoje obveznosti.¹⁴ Ko je obveznost enkrat kršena, lahko nemško sodišče, potem ko se je nanj obrnil upnik in ko je zaslislalo dolžnika¹⁵, izreče poziv k redu, ki je v obravnavanem primeru vključeval izrek civilne globe v višini 20.000 EUR zoper družbo Realchemie, ker ni upoštevala obveznosti iz temeljnega sklepa.

v katerem so navedeni upnik, znesek in predpisani roki.¹⁷

3. Pravna presoja

a) Neupoštevnost merila glavne in postranske stvari

44. Navedena globa je bila torej lahko naložena samo na podlagi zahteve družbe Bayer. Vendar ni izrečena v njeno korist. Civilna globa mora biti plačana v blagajno sodišča v korist državne blagajne. Izterja se po uradni dolžnosti. Za to izvršitev je pristojen predsednik sodišča.¹⁶

46. Ena od posebnosti primera v postopku v glavni stvari izhaja iz dejstva, da se spor, v katerega spada sprejetje sklepa o naložitvi civilne globe v Nemčiji, nanaša načasne ukrepe.

45. Družba Realchemie dodaja, ne da bi imele druge zadevne stranke pripombe na to, da sklep o pozivu k redu kot tak ne pomeni izvršilnega naslova. Imel naj bi samo deklarativno moč. Izvršilni naslov, ki je edini, ki bi ga bilo mogoče priznati in izvršiti v zaproseni državi, naj bi obstajal samo, če je civilna globa predmet obračuna stroškov postopka,

47. Sodišče je pri takih ukrepih potrdilo, da „ker lahkočasni ukrepi ali ukrepi zavarovanja štiti zelo različne pravice, se to, ali spadajo na področje uporabe Konvencije, ne določi na podlagi njihove narave, ampak na podlagi narave pravic, ki jih štiti.“¹⁸

14 – Iz spisa je razvidno, da je temeljni sklep dejansko vseboval tako opozorilo o zagroženi kazni za družbo Realchemie.

15 – Člen 891 ZPO.

16 – Člen 1(1), točka 3, JBeitrO.

17 – Iz pisnih stališč, ki jih je predložila družba Realchemie, je razvidno, da je organ za izvršitev civilne globe 23. avgusta 2006 dejansko izdal obračun stroškov.

18 – Sodbe z dne 27. marca 1979 v zadevi de Cavel (143/78, Recueil, str. 1055, točka 8); z dne 26. marca 1992 v zadevi Reichert in Kockler (C-261/90, Recueil, str. I-2149, točka 32) in z dne 17. novembra 1998 v zadevi Van Uden (C-391/95, Recueil, str. I-7091, točka 33).

48. V tem primeru je bil sklep o naložitvi civilne globe izdan v okviru spora o „glavni stvari“, katerega namen je bil doseči začasno odredbo, da bi se začasno upoštevala pravica intelektualne lastnine, ki je očitno civilna. Ker sklepa o naložitvi civilne globe ni bilo mogoče izreči brez temeljnega sklepa, je prvi poststranski v primerjavi z drugim in od njega eksistenčno odvisen. Civilna narava temeljnega sklepa naj bi določala naravo sklepa o naložitvi civilne globe. Tako naj bi bilo, kot predlaga nemška vlada, za odgovor na prvo postavljeno vprašanje dovolj preveriti, ali se temeljni sklep lahko prizna in izvrši na podlagi člena 1 Uredbe št. 44/2001. Ker to dejansko velja, naj bi tudi sklep o naložitvi civilne globe spadal na področje civilnih in gospodarskih zadev.

49. Ta predlog je privlačen, ker je preprost in učinkovit. Vendar ga je treba takoj zavrniti, ker uporaba pravila poststranskosti v našem primeru zadene ob še posebej osupljiv element. Civilna globa je namreč, kot je bilo navedeno zgoraj, poziv k redu v smislu nemškega prava, vendar ni edina oblika tega poziva, saj lahko nemško sodišče izreče tudi zaporno kazen. V skrajnem primeru bi lahko predlagano sklepanje pripeljalo do mnenja, da spada zaporna kazen na področje uporabe člena 1 Uredbe št. 44/2001, kadar je naložena v okviru spora o glavni stvari, ki se nanaša na začasno odredbo, sprejeto zato, da bi se prenehalo

kršenje civilne pravice. Ker je tak položaj očitno izključen, mora Sodišče pri presoji uporabiti drugo merilo.

b) Vpliv civilne globe na naravo pravnih razmerij med strankama v sporu ali na predmet spora

i) Smernice iz sodne prakse Sodišča

50. Ker posebno merilo, ki ga je Sodišče izdelalo pri začasnih odredbah, v okviru tega predloga za sprejetje predhodne odločbe ni v nikakršno pomoč, se je treba sklicevati na splošne smernice, ki jih je zagotovilo v svoji sodni praksi v zvezi s členom 1 Bruseljske konvencije.

51. Tako iz te ustaljene sodne prakse izhaja, da je treba pojem „civilne in gospodarske zadeve“ razlagati ob upoštevanju tega, da „morajo biti nekatere kategorije sodnih

odločb zaradi narave pravnega razmerja med strankama v sporu ali zaradi predmeta spora izključene s področja uporabe Konvencije¹⁹. Ti merili – narava pravnega razmerja med strankama ali predmet spora – sta doslej služili za označitev meje med spori, ki spadajo med civilne in gospodarske zadeve, ker so namenjeni ureditvi zasebnopravnega razmerja, in spori, ki spadajo v javnopravno razmerje.

katere ena od pravnih strank zahteva ureničevanje suverenih pravic državne oblasti, temveč zoper dejanja posameznikov.²²

52. V zvezi s prvim merilom je Sodišče določilo, da je treba „opredeliti pravno razmerje med strankama v sporu ter preučiti podlago in podrobna pravila o vložitvi tožbe“.²⁰ Tako je rzsodilo, da je pravno razmerje med strankama v sporu zasebnopravno razmerje, kadar sta v sporu posameznika in če je stranka, ki je vložila tožbo, tako uveljavljala pravno sredstvo, ki ji je bilo na voljo zaradi zakonskega prenosa pravic, določenega v določbi civilnega prava, ne da bi ta tožba ustrezala uveljavljanju kakršnih koli pooblastil, ki odstopajo od pravil, veljavnih v razmerjih med posamezniki.²¹ Enako je bilo razsojeno o tožbi, ki ni bila vložena zoper ravnanja ali postopke, za

53. Poleg tega samo dejstvo, da je ena od strank v sporu organ javnega prava, ne povzroči samodejno izključitve spora s področja uporabe Uredbe št. 44/2001. Navedeni spor bo tako izključen samo, kadar javni organ, ki je stranka v sporu s posameznikom, ravna v okviru izvajanja državne oblasti.²³ „Izvajanje suverenih pravic državne oblasti s strani ene pravdne stranke, ker ta izvaja pooblastila, ki odstopajo od splošnih pravil, veljavnih v razmerjih med posamezniki, namreč ta spor izključuje iz civilnih in gospodarskih zadev v smislu člena 1(1) Uredbe št. 44/2001“.²⁴

54. Glede drugega merila, obravnavanega kot takega, ugotavljam, da je predmet mnogo manj obsežne sodne prakse Sodišča. Sodišče je v popolnoma osamljenem primeru in v nasprotju s svojo predhodno prakso v sodbi, izrečeni leta 1991, trdilo, da je treba „[z]a

19 – Zgoraj navedena sodba LTU (točka 4); sodbi z dne 14. novembra 2002 v zadevi Baten (C-271/00, Recueil, str. I-10489, točka 29) in z dne 15. maja 2003 v zadevi Préservatrice foncière TIARD (C-266/01, Recueil, str. I-4867, točka 21) ter zgoraj navedena sodba Lechouritou in drugi (točka 30).

20 – Sodba z dne 5. februarja 2004 v zadevi Frahuil (C-265/02, Recueil, str. I-1543, točka 20 in navedena sodna praksa).

21 – Prav tam (točka 21).

22 – Sodba z dne 28. aprila 2009 v zadevi Apostolides (C-420/07, ZOdl., str. I-3571, točka 45).

23 – Zgoraj navedene sodbe LTU (točka 4); Rüffer (točka 8); Sonntag (točka 20); Baten (točka 30); Préservatrice foncière TIARD (točka 22); Lechouritou in drugi (točka 31) in Apostolides (točka 43).

24 – Zgoraj navedeni sodbi Lechouritou in drugi (točka 33 in navedena sodna praksa) ter Apostolides (točka 44). Za sistematično analizo sodne prakse Sodišča v zvezi s tem se sklicujem na sklepne predloge generalnega pravobranilca Colomerja, predstavljene v zadevi, v kateri je bila izrečena zgoraj navedena sodba Lechouritou in drugi, in natančneje na točko 37 in naslednje navedenih sklepnih predlogov.

določitev, ali spor spada na področje uporabe [navedene] konvencije, [...] upoštevati *samo* predmet tega spora“.²⁵ Ta rešitev od tedaj ni bila ponovljena, Sodišče pa je pozneje trdilo samo, da „če je spor zaradi svojega predmeta izključen s področja uporabe Konvencije, obstoj predhodnega vprašanja, o katerem mora sodišče odločiti, da bi rešilo spor, ne more – ne glede na vsebino tega vprašanja – upravičiti uporabe Konvencije“.²⁶ Sodišče je nato ponovilo svojo načelno ugotovitev, v kateri se sklicuje tako na pravno razmerje med strankama kot na predmet spora.²⁷

osamljeno ter da ni mogoče razlikovati med strankama v temeljnem postopku in v postopku, ki je pripeljal do civilne globe, še posebej zato, ker lahko samo družba Bayer začne postopek v zvezi z navedeno globo. Nemška vlada je menila, da je pravica, ki se uveljavlja, pravica do upoštevanja pravice intelektualne lastnine družbe Bayer in da torej ne izvira iz ravnanja državne oblasti. V okviru postopka, ki pripelje do naložitve civilne globe, nemška država samo pomaga upniku, da bi dosegel spoštovanje svoje pravice, globa pa okrepi odredbo o prenehanju. Iz tega razloga mora naravo spora določati materialna pravica iz temeljnega sklepa.

55. Tako je treba glede na zgornje elemente preveriti, ali se je v postopku, ki je pripeljal do sprejetja sklepa o naložitvi civilne globe, izvajala kakršna koli suverena pravica državne oblasti, pri čemer je treba presoditi pravno razmerje med strankama in predmet spora.

57. Ne morem se strinjati s to analizo.

ii) Uporaba za obravnavani primer

56. Komisija je v bistvu trdila, da sklepa o naložitvi civilne globe ni mogoče obravnavati

58. Civilna globa, kot je urejena in se izvaja v nemškem pravu, je sestavljena iz civilnih elementov zasebnega prava in elementov javnega prava. Zaradi te heterogene sestave je treba pretehtati vsakega od teh elementov, da bi odgovorili na postavljeno vprašanje.

25 – Sodba z dne 25. julija 1991 v zadevi Rich (C-190/89, Recueil, str. I-3855, točka 26). Moj poudarek.

26 – Sodba z dne 20. januarja 1994 v zadevi Owens Bank (C-129/92, Recueil, str. I-117, točka 34).

27 – Glej v opombi 19 navedeno sodno prakso.

59. Civilna globa je bila resda izrečena, ker družba Realchemie ni izpolnila obveznosti, ki so ji bile naložene s temeljnim sklepom. Seveda bo dejstvo, da je družba Realchemie izpolnila navedene obveznosti, prispevalo

k uresničevanjučasne zaščite pravice intelektualne lastnine družbe Bayer, ki je poleg tega edina stranka, ki lahko od nemškega sodišča zahteva, da naloži civilno globo.

represivna, pri čemer so trdile, da bi civilna globa, če bi prevladal preventivni vidik, spadala med civilne in gospodarske zadeve.

60. Vendar ne moremo prezreti dejstva, da so glede na funkcijo in cilj civilne globe, njenega dejanskega prejemnika in podrobna pravila za izterjavo javnopravni vidiki odločilni in govorijo v prid izključitvi civilne globe iz civilnih in gospodarskih zadev v smislu člena 1 Uredbe št. 44/2001.

61. Glede funkcije in cilja civilne globe po mojem mnenju ne zadostuje ugotovitev, da globa nima drugih ciljev, kot je cilj učinkovitega varstva pravice družbe Bayer, priznane v temeljnem sklepu. Položaj je očitno bolj dvoumen.

62. Civilna globa je prisilni ukrep, ki ima seveda tudi represivni vidik. Zadevne stranke so dolgo oblikovale stališče glede tega, ali je civilna globa predvsem preventivna ali

63. Po mojem mnenju je treba razlikovati med dvema obdobjema: preventivni vidik velja za celotno obdobje od izreka temeljnega sklepa – ki vsebuje opozorilo o zagroženih kazni – do začetka postopka, ki bi moral pripeljati do naložitve globe. V tem obdobju je neuspela stranka – družba Realchemie – popolnoma seznanjena s posledicami, ki jo bodo doletele, če ne bo izpolnila obveznosti iz temeljnega sklepa. Sam obstoj opozorila o zagroženih kazni lahko zadostuje, da se dolžnika odvrne od kršitve izrečene odredbe. Nasprotno, če navedeni dolžnik krši pogoje iz temeljnega sklepa, je jasno, da je izrek civilne globe predvsem represiven. Po eni strani funkcija ali namen civilne globe ni povrniti škodo, ki jo je utrpela družba Bayer, ali ji dodeliti odškodnino, ker je družba Realchemie kljub odredbam v temeljnem sklepu še naprej kršila njeno pravico intelektualne lastnine. Po drugi strani pa ni dejstvo, da je družba Realchemie vztrajala pri domnevni²⁸ kršitvi pravice družbe Bayer, tisto, ki je tako kaznovano. Nasprotno, nemško sodišče z izrekom civilne globe kaznuje kršitev odredbe, ki so jo izdali sodni organi, v tem primeru za izpolnitev obveznosti, opisanih v temeljnem sklepu.

28 – Ne smemo namreč pozabiti, da je temeljni sklep samočasna odredba, s katero je torej začasno odločeno o domnevni – toda še ne popolnoma dokazani – kršitvi družbe Realchemie pravice intelektualne lastnine.

Namen postopka, ki pripelje do naložitve civilne globe, je torej dejansko kaznovanje – v širšem pomenu besede – krivdne kršitve sodne prepovedi. Zato ni več mogoče trditi, da je merilo, ki mora prevladati, merilo zadevne materialne pravice v temeljnem sklepu, ker to merilo nikakor ne vpliva na izrek civilne globe: šteje edino dejstvo, da je bila kršena odredba, naj se dejanje stori ali naj se ne stori, ki jo je izdal sodni organ. Zasebni interes torej zbledi v korist javnega interesa, torej upoštevanja sodnih odločb.

globo. Vendar ta možnost ni nič drugega kot dokaz zelo mešane narave civilne globe in ne sme biti odločilni element.

64. Zato po mojem mnenju ni mogoče trditi, da narava pravnega razmerja med strankama v sporu ni bila spremenjena v okviru postopka, ki je pripeljal do naložitve globe, v primerjavi s postopkom o glavni stvari, ki je pripeljal do sprejetja temeljnega sklepa. Res je, da mora družba Bayer zahtevati izrek globe. Res je, da se ta kazen lahko izreče samo, če interes družbe Bayer za upoštevanje temeljnega sklepa sovпада z interesom države za izvršitev sodnih odločb. V skladu z nemško zakonodajo lahko stranka, ki je dobila pravdo v osnovnem sporu, prispeva k uresničitvi javnega interesa, s tem da začne postopek v zvezi z globo, vendar je to samo možnost, sodišče pa ne more ukrepati samoiniciativno, da bi izreklo civilno

65. Ko namreč družba Bayer zahteva naložitev civilne globe, nima več nobene vloge v postopku, ampak je popolnoma izključena iz njega. Če sta bili na začetku kot stranki v sporu soočeni družbi Realchemie in Bayer, se spor glede postopka, ki pripelje do izreka globe, nanaša samo še na družbo Realchemie in sodišče, to je kršilca sodne odločbe in organ, ki je to sprejel. Spor je očitno prešel iz strogo zasebnopravnega razmerja – rešitev osnovnega spora med družbama Realchemie in Bayer – v razmerje, ki ima nedvomno elemente javnega prava, to je kaznovanje neupoštevanja sodne odločbe.

66. To analizo potrjuje dejstvo, da družba Bayer ni prejemnica civilne globe, ki jo je treba plačati v blagajno sodišča v korist državne oblasti. Za izterjavo civilne globe so izključno pristojni sodni organi brez kakršnega koli posredovanja stranke, ki je začela postopek. Kombinacija teh elementov je dokaz, da je izvršitev civilne globe namenjena uresničitvi pravice države do kaznovanja dejanj ali opustitve dejanj, ki so v nasprotju z izdanimi odredbami, in ne pravice družbe Bayer, da

zagotovi upoštevanje svoje pravice intelektualne lastnine.

individualno oškodovani stranki, spadajo na področje Konvencije“.

67. Ne da bi trdil, da je civilno globo mogoče v celoti izenačiti s kazensko odločbo, menim, da nam lahko navedbe iz Schlosserjevega poročila²⁹, s katerimi se pojasnjuje razlika med civilnim in kazenskim pravom, koristijo pri vprašanju, kako ravnati pri tako dvoumnem primeru. V točki 29 navedenega poročila je navedeno, da „so vse vrste kazenskih postopkov in odločb izključene s področja uporabe Konvencije. To ne velja samo za kazenski postopek *stricto sensu*: tudi drugi represivni postopki, ki se uporabljajo pri kršitvi odredb in prepovedi v javnem interesu, ne spadajo v civilno pravo. V nekaterih primerih se lahko izkaže, da je zelo težko opredeliti zasebne kazni, ki so v številnih pravnih sistemih v različnih oblikah [...]. Glede na to, da je v številnih pravnih sistemih dovoljeno, da zasebne tožeče stranke posredujejo tudi v javnem kazenskem postopku, narave osebe, ki je začela postopek, ni mogoče uporabiti kot merilo razmejitve. Odločilni element je, ali kazen individualno koristi zasebni tožeči stranki ali kateremu koli drugemu posamezniku ali ne. Zato odločbe, ki so jih izdala danska delovna sodišča in s katerimi je bilo odobreno plačilo globe tožeči stranki ali kateri koli

68. Če Schlosserjevo poročilo uporabimo za obravnavani primer, to potrjuje moj prvotni pristop. Priča smo represivnemu postopku, ki se uporablja pri kršitvi odredbe. Merilo osebe, ki je začela postopek, je treba šteti za sekundarno, ker sta odločilna elementa, komu koristi kazni in ali se plačilo globe izvede v korist zasebne tožeče stranke. V obravnavanem primeru pravica do pobude pripada družbi Bayer, vendar ni mogoče trditi, da ji kazni koristi, ker se globa ne izplača njej. Tako torej niso izpolnjeni vsi pogoji za ugotovitev, da civilna globa spada med civilne in gospodarske zadeve in s tem na področje uporabe Uredbe št. 44/2001.

c) Primerjalna analiza civilne globe in periodične denarne kazni v smislu člena 49 Uredbe št. 44/2001

69. Zadevne stranke se prav tako ne strinjajo glede vprašanja, ali je civilno globo mogoče šteti za periodično denarno kazni v skladu s členom 49 Uredbe št. 44/2001. Nemška vlada med drugim meni, da je analogija popolnoma mogoča, ker se v nemškem pravu

29 – Navedeno v opombi 11.

periodična denarna kazen in civilna globa ne razlikujeta, saj je treba obe plačati v korist države, in ker v samem besedilu te uredbe ni razlikovanja glede na to, ali se periodična denarna kazen plača državi ali zasebni stranki.

70. Kljub temu je treba ugotoviti, da v členu 49 navedene uredbe ni potrjeno nemško pojmovanje periodične denarne kazni. To je vsekakor to, kar je navedeno v točki 213 Schlosserjevega poročila, v katerem je periodična denarna kazen navedena kot „dejstvo, da je toženi stranki naložena izpolnitev zadevnega dejanja in sočasno plačilo določenega zneska tožeči stranki, če ga ne bi izpolnila. [...] Vendar Konvencija ne ureja vprašanja, ali je tako izvršitev mogoče opraviti v primeru periodične denarne kazni, naložene zaradi neupoštevanja sodne odločbe, ne v korist stranke, ki zahteva izvršitev, ampak v korist države“. Tudi če bi Sodišče menilo, da je civilno globo mogoče izenačiti s periodično denarno kaznijo – o čemer dvomim –, ta ugotovitev ne bi omogočala rešitve vprašanja samo na podlagi člena 49 Uredbe št. 44/2001, kajti glede na Schlosserjevo poročilo zakonodajalec Unije s tem sredstvom ni nameraval zajeti primerov, v katerih se periodična denarna kazen ali enak ukrep pri neupoštevanju sodne odločbe plača v korist države.

71. Poleg tega je v Pocarjevem poročilu³⁰ pojasnjeno, da dejstvo, da periodične denarne kazni, izplačane državi zaradi kršitve sodne odločbe, niso vključene v ukrepe, zajete z Uredbo št. 44/2001, ne izhaja iz neupoštevanja obstoja takega mehanizma, ampak, nasprotno, iz želje avtorjev. V zvezi s členom 49 Uredbe št. 44/2001 je v tem poročilu navedeno, da je bilo „[o]pozorjeno [...], da iz te določbe ni razvidno, ali zajema tudi plačila denarnih kazni, naloženih zaradi neupoštevanja sodne odredbe, ki ne pripadajo upniku, temveč državi“.³¹ V nadaljevanju je pojasnjeno, da je bilo „[m]ed revizijo [...] rečeno, da bi bilo koristno, če bi besedilo glede tega razjasnilo. Vendar se je *ad hoc* delovna skupina raje odločila, da besedila ne bo spreminjala, torej v določbo ne bo izrecno vključila plačil denarnih kazni državi, in sicer zato, ker bi sodna odločba v korist države utegnila imeti kazenski značaj, s takšnim spreminjanjem pa bi posledično v konvencijo, ki je sicer namenjena civilnim in gospodarskim zadevam, vnesli kazenski vidik. To določbo bi bilo torej mogoče razumeti tako, kot da zajema izključno tista plačila denarnih kazni državi, katerih civilni značaj je nedvoumen, vendar pod pogojem, da njihovo izvršitev zahteva zasebnik v postopku za razglasitev izvršljivosti sodne odločbe, ne glede na to, da bo prejemnik

30 – Navedeno v opombi 11.

31 – Točka 167 navedenega poročila.

plačila država“. Kot pa sem dokazal, civilna narava globe v smislu člena 890 ZPO še zdaleč ni nedvoumna.

4. Sklepne opombe

72. V zvezi s to civilno globo naj poudarim še, da je cilj periodične denarne kazni v smislu Uredbe št. 44/2001 – ki jo je treba torej razlikovati od nemškega pojmovanja – spodbuditi toženo stranko k prenehanju kršitve pravice tožeče stranke. Če je civilna kazen izrečena v obliki določenega zneska, periodična denarna kazen vključuje plačilo „denarnega zneska na dan zamude, da bi dolžnik začel izpolnjevati svoje obveznosti“.³² Dolžnik se lahko izogne plačilu periodične denarne kazni, če izpolni obveznosti. Pri civilni globi pa ravnanje dolžnika po izreku te globe nima nobenega vpliva: ko je civilna globa naložena, bo morala biti plačana, in ni pomembno, ali dolžnik izpolni obveznosti. To je bistven element, ki bi nas glede na opombe v Schlosserjevem poročilu moral prepričati, da na postavljeno vprašanje ni mogoče odgovoriti na podlagi člena 49 Uredbe št. 44/2001.

73. Glede na navedene ugotovitve predlagam, naj se na prvo vprašanje odgovori, da odločba, s katero je dolžniku obveznosti, ki jo vsebuje predhodna sodna odločba, zaradi neizpolnitve te obveznosti in na zahtevo druge stranke v postopku pod pogoji, določenimi v členu 890 ZPO, naloženo, naj v blagajno sodišča plača tako imenovano „civilno“ globo, ne spada pod pojem „civilne in gospodarske zadeve“ v smislu člena 1 Uredbe št. 44/2001.

74. Če bi Sodišče razsodilo drugače in čeprav ga je predložitveno sodišče vprašalo samo po obsegu člena 1 Uredbe št. 44/2001, se mi zdi nujno, da navedeno sodišče opozori, da ne zadostuje, da odločba spada med civilne in gospodarske zadeve, da bi bila priznana in izvršena v zaproseni državi. Nasprotno, predložitveno sodišče se mora še prepričati, da je bila odločba, ki je predmet postopka eksekviture, v državi izvora izdana ob upoštevanju pravic do obrambe, da dejansko pomeni izvršilni naslov in da je stranka, ki zahteva njeno priznanje in izvršitev v zaproseni državi, dejansko „zainteresirana stranka“ v smislu člena 38 Uredbe št. 44/2001.

32 – Zgoraj navedeno Jenardovo poročilo (str. 54).

75. V zvezi s temi tremi točkami bom opozoril samo na elemente iz spisa, na katere mora biti predložitveno sodišče še posebej pozorno.

76. Glede upoštevanja pravic do obrambe je Sodišče že navedlo, da „vse določbe Konvencije [...] izražajo namen, da se v okviru njenih ciljev zagotovi, da postopki, ki vodijo k sprejetju sodnih odločb, potekajo ob upoštevanju pravic do obrambe“.³³ V zvezi s tem družba Realchemie v pisnih stališčih trdi, da je bil temeljni sklep izdan brez ustnega postopka in predhodnega poziva. Poleg tega naj bi se s sklepom o naložitvi civilne globe seznanila šele, ko je bil sprejet. Vendar glede na navedbe nemške vlade člen 891 ZPO³⁴ zahteva, da mora biti dolžnik predhodno zaslišan, kadar sodišče namerava, potem ko ga je k temu pozval upnik, naložiti civilno globo na podlagi člena 890 ZPO.

77. Glede izvršljivosti sklepa o naložitvi civilne globe je družba Realchemie trdila, da kot tak ne pomeni izvršilnega naslova, ampak da ima tako lastnost samo obračun stroškov,

zlasti ker naj bi bil v njem naveden upnik – javni organ – v nasprotju z navedenim sklepom. Nemška vlada, ki je bila o tem vprašana na obravnavi, Sodišču ni mogla dati pojasnil. Treba je torej samo opozoriti, da člen 38 Uredbe št. 44/2001 v zvezi s tem določa, da se samo sodne odločbe, izdane v državi članici in izvršljive v tej državi članici, lahko izvršijo v drugi državi članici, potem ko so bile v tej državi razglašene za izvršljive,³⁵ in da se predložitvenemu sodišču prepusti presoja izvršljivosti spornega sklepa.

78. Nazadnje, tudi ob predpostavki, da bi bil sklep o naložitvi civilne globe dejansko izvršljiv v državi izvora, je treba rešiti še vprašanje, ali lahko družba Bayer zahteva njegovo izvršitev v zaproseni državi, z drugimi besedami, ali je „zainteresirana stranka“ v smislu člena 38 Uredbe št. 44/2001. Ugotavljam, da se iz nemške zakonodaje zdi jasno razvidno, da je predsednik sodišča, ki je izreklo navedeni sklep, edini organ za njegovo izvršitev. Iz branja spisa ni jasno, ali ima družba Bayer v Nemčiji pravico zahtevati izvršitev

33 – Sodba z dne 13. julija 1995 v zadevi Hengst Import (C-474/93, Recueil, str. I-2113, točka 16 in navedena sodna praksa).

34 – Glej točko 18 teh sklepnih predlogov.

35 – V Jenardovem poročilu je navedeno, da je ta izvršljivost „lastnost naslova, katerega izvršitev se zahteva po pravu države izvora sodbe in [...] ni razloga, da bi tuji sodbi dodelili pravice, ki ji ne pripadajo v državi izvora“ (str. 48). Glej tudi sodbo z dne 29. aprila 1999 v zadevi Coursier (C-267/97, Recueil, str. I-2543, točka 23) in zgoraj navedeno sodbo Apostolides, v kateri je navedeno Jenardovo poročilo v zvezi s tem (točka 66).

navedenega sklepa v imenu sodnega organa. V teh okoliščinah bo moralo predložitveno sodišče upoštevati navedbe iz Jenardovega poročila, da „izraz „, na zahtevo katere koli od zainteresiranih strank‘ pomeni, da pravica zahtevati pooblastilo za izvršitev pripada vsaki osebi, ki se lahko sklicuje na odločbo v državi izvora“.³⁶

tej naloži plačilo tako imenovanih „dejanjskih“ stroškov na podlagi člena 14 Direktive 2004/48 v povezavi s členom 1019h nizozemskega zakonika o pravnem postopku, s katerim je ta člen prenesen v nizozemski pravni red. Navedeni člen 1019h določa naložitev višjih stroškov kot pri običajnih naložitvah v zadevah, ki spadajo na področje uporabe Direktive 2004/48.³⁷

79. Ob upoštevanju negotovosti in dvoumnosti v spisu – ki jih je mogoče pojasniti s tem, da se je predložitveno sodišče odločilo vprašanje osredotočiti na člen 1 Uredbe št. 44/2001 – Sodišče ne more dati dokončnih odgovorov, ampak bo moralo predložitveno sodišče opozoriti na te tri točke, če bi v nasprotju z mojimi predlogi ugotovilo, da sporna sodna odločba spada med civilne in gospodarske zadeve v smislu člena 1 Uredbe št. 44/2001.

81. Predložitveno sodišče želi z drugim vprašanjem, postavljenim Sodišču, v bistvu izvedeti, ali stroški, povezani s postopkom eksekvatur, sproženim na Nizozemskem, v katerem se zahteva priznanje in izvršitev šestih sodnih odločb, izdanih v Nemčiji v okviru spora za upoštevanje pravice intelektualne lastnine, spadajo pod člen 14 Direktive 2004/48, v skladu s katerim morajo države članice zagotoviti, da sodne stroške stranke, ki je dobila pravdo, praviloma plača neuspela stranka. Ugotoviti je torej treba, ali tak postopek eksekvatur spada na področje uporabe Direktive 2004/48.

B – Drugo vprašanje

80. Družba Bayer je v nasprotni pritožbi pri predložitvenem sodišču predlagala, naj se zavrne pritožba družbe Realchemie in naj se

82. Skupnost je že veliko pred sprejetjem Direktive 2004/48 sklenila Sporazum

36 – Zgoraj navedeno Jenardovo poročilo (str. 49).

37 – Poudarjam, da v spisu ni nobenega podatka o točnem besedilu te določbe nizozemskega prava ter posledično o razliki med naložitvijo običajnih stroškov in naložitvijo stroškov, kot se izvaja z navedenim členom 1019h.

o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine³⁸, ki v členu 41 določa, da „[č]lanice zagotovijo, da so postopki uveljavljanja pravic [...] v njihovih zakonih taki, da omogočajo učinkovito ukrepanje proti kateremu koli dejanju poseganja v pravice intelektualne lastnine“. Za povečanje učinkovitosti varstva pravic intelektualne lastnine je v členu 45 navedenega sporazuma določeno načelo, v skladu s katerim imajo sodne oblasti pravico zahtevati od kršilca, naj imetniku pravice intelektualne lastnine, ki je bila kršena, plača sodne stroške v širšem pomenu besede.

[...] v Skupnosti učinkovito uporabljaja⁴⁰. Ker neskladja med državami članicami slabijo njegovo vsebino⁴¹, je namen te direktive, da imetniku pravic intelektualne lastnine s približevanjem zakonodaje na tem področju zagotovi njihovo uveljavljanje z vzpostavitvijo ukrepov, postopkov in pravnih sredstev, potrebnih za to⁴². V skladu s členom 2 navedene direktive se „ukrepi, postopki in pravna sredstva [...] uporabljajo [...] za katero koli kršitev pravic intelektualne lastnine, kot je predvidena v pravu Skupnosti in/ali nacionalnem pravu zadevne države članice“. Kadar so ti ukrepi, postopki in pravna sredstva potrebni za uveljavljanje pravice intelektualne lastnine, Direktiva 2004/48 določa, da „[d]ržave članice zagotovijo, da razumne in sorazmerne pravne stroške in druge izdatke stranke, ki dobi pravdo, praviloma plača stranka, ki pravdo izgubi, razen če to ne bi bilo pravično“⁴³.

83. Kot je opozorjeno v uvodnih izjavah 4 in 5 Direktive 2004/48, ta spada v okvir navedenih mednarodnih obveznosti, ki zavezujejo Skupnost. Zakonodajalec Unije, ki priznava pomen varstva intelektualne lastnine za spodbujanje inovativnosti in ustvarjalnosti ter razvoj zaposlovanja in izboljšanje konkurenčnosti³⁹, je ugotovil potrebo po „[zagotovitvi], da se materialno pravo intelektualne lastnine

84. Ker je bil cilj zakonodajalca Unije zagotoviti večje varstvo imetnikom pravice intelektualne lastnine, naj bi bilo mogoče trditi, da je, ker je predmet spora med družbo Bayer in Realchemie v Nemčiji varstvo pravice

38 – Sporazum je Priloga 1C k Sporazumu o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije, ki je bil podpisan 15. aprila 1994 v Marakešu in odobren s Sklepom Sveta 94/800/ES z dne 22. decembra 1994 o sklenitvi sporazumov, doseženih v Urugvajskem krogu večstranskih pogajanj (1986–1994), v imenu Evropske skupnosti, v zvezi z zadevami, ki so v njeni pristojnosti (UL L 336, str. 1).

39 – Glej uvodni izjavi 1 in 2 Direktive 2004/48.

40 – Uvodna izjava 3 Direktive 2004/48.

41 – Glej uvodne izjave od 7 do 9 Direktive 2004/48.

42 – Člen 1 Direktive 2004/48.

43 – Člen 14 Direktive 2004/48.

intelektualne lastnine, postopek eksekvatures, ki ga je na Nizozemskem začela družba Bayer, neke vrste nadaljevanje tega spora in je zanj mogoče šteti, da se prav tako nanaša na kršitev pravice intelektualne lastnine v smislu Direktive 2004/48, ki jo družba Bayer namerava ustaviti s priznanjem izvršljivosti odločb, izdanih v Nemčiji. Šlo naj bi torej za postopek, ki spada pod navedeno direktivo, člen 14 te direktive pa naj bi se torej uporabljal.

varstvo zadevne pravice, ki se je začelo v državi članici izvora.

85. Vendar me ta pristop ne prepriča iz treh glavnih razlogov.

86. Prvi razlog je, da po mojem mnenju ni mogoče reči, da je predmet postopka eksekvatures varstvo kakršne koli materialne pravice v pravem pomenu besede. Njegov cilj je, nasprotno, preveriti objektivno izpolnjevanje pogojev, potrebnih za priznanje in izvršitev zadevnih sodnih odločb v zaproseni državi. Ta postopek je predhodna stopnja pred izvršitvijo, katere namen je dejansko zagotoviti

87. Drugi razlog je, da je člen 14 Direktive 2004/48 popolnoma utemeljen s posebno naravo spora v zvezi s pravicami intelektualne lastnine. Komisija je v pisnih stališčih navedla – po mojem mnenju pravilno –, da je cilj člena 14, da imetniki pravic intelektualne lastnine ne bi bili odvrnjeni od vložitve tožbe zaradi morebiti visokih stroškov postopka. Za učinkovitost pravic intelektualne lastnine je seveda potrebno njihovo pravno varstvo. S tem, ko so bili z Direktivo 2004/48 uvedeni ukrepi, postopki in pravna sredstva, potrebna za ta namen, in potrjeno načelo, da mora pravne stroške načeloma nositi neuspela stranka, so bili uvedeni ugodni pogoji za to, da posamezniki, ki jih lahko izkoristijo, začnejo sodne postopke. Zato je bistvo navedenega člena 14 v posebnosti postopkov in dokaznih sredstev na področju intelektualne lastnine, pri katerih so lahko stroški preiskave ali izvedenskih mnenj zelo visoki.⁴⁴ Znesek stroškov, priglašeni v okviru postopka eksekvatures, pa ni primerljiv s stroški, priglašeni v okviru postopka, katerega predmet je ugotovitev kršitve pravice intelektualne lastnine, in zdi se mi, da oškodovane stranke ne more odvrniti

⁴⁴ – Kot je opozorila Komisija v obrazložitenem memorandumu, glej predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. januarja 2009 o ukrepih in postopkih za zagotovitev uveljavljanja pravic intelektualne lastnine (COM(2003)46 konč., str. 9).

od uvedbe takega postopka.⁴⁵ Priznanje kakršne koli posebnosti postopkom eksekvatures, katerih predmet naj bi bile sodne odločbe, izdane v drugi državi članici v zvezi s pravico intelektualne lastnine, ni utemeljeno.

pravila, ki bi urejalo naložitev plačila stroškov v okviru postopka eksekvatures.

88. Tretjič, ta razlaga je potrjena s pojasnilom v uvodni izjavi 11 Direktive 2004/48, da „[t]a direktiva nima namena vzpostavljati usklajenih pravil za pravosodno sodelovanje, pristojnost, priznavanje in uveljavljanje odločb v civilnih in gospodarskih zadevah ali se ukvarjati z veljavnim pravom. Obstajajo instrumenti Skupnosti, ki urejajo te zadeve na splošno in so načeloma enako veljavni za intelektualno lastnino“. Če namen navedene direktive ni vzpostaviti usklajenih pravil na področju priznavanja in izvrševanja sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah, se mi torej zdi, da njen cilj *a fortiori* ni vzpostaviti splošnega

89. Ta uvodna izjava 11 predpostavlja, da se Direktiva 2004/48 uporablja brez vpliva na Uredbo št. 44/2001. V skladu z Uredbo št. 44/2001 mora biti ta preučitev omejena na vprašanje, ali se odločba nanaša na civilno in gospodarsko zadevo. Če bi menili, da člen 14 navedene direktive določa različno določitev stroškov, kadar gre za priznanje in izvršitev odločbe v zvezi s kršitvijo pravice intelektualne lastnine, to tako ali drugače vključuje vsebinsko preučitev navedene odločbe, ki bi preseгла preprost nadzor, ki se zahteva na podlagi člena 1 Uredbe št. 44/2001. Potreba po poenostavitvi in hitrosti postopka eksekvatures, kot je uveden z Uredbo št. 44/2001,⁴⁶ bi bila prav tako ogrožena, ne da bi bilo to posebej utemeljeno.

90. Iz vseh teh razlogov predlagam, naj se člen 14 Direktive 2004/48 razlaga tako, da njegov cilj ni, da se uporablja v okviru postopka eksekvatures, katerega namen je priznanje in izvršitev sodnih odločb v zvezi s kršitvijo pravice intelektualne lastnine.

45 – Poleg tega bi želel pripomniti, da so bili družbi Realchemie v zadevi v postopku v glavni stvari naloženi stroški, povezani s postopkom eksekvatures, vendar želi družba Bayer doseči naložitev višjih stroškov.

46 – Zgoraj navedena sodba Draka NK Cables in drugi (točki 26 in 30).

V – Predlog

91. Glede na vse navedene ugotovitve Sodišču predlagam, naj na vprašanji za predhodno odločanje, ki ju je postavilo Hoge Raad der Nederlanden, odgovori:

1. Odločba, s katero je dolžniku obveznosti, ki jo vsebuje predhodna sodna odločba, zaradi neizpolnitve te obveznosti in na zahtevo druge stranke v postopku pod pogoji, določenimi v členu 890 nemškega zakonika o pravdnem postopku (Zivilprozessordnung), naloženo, naj v blagajno sodišča plača tako imenovano „civilno“ globo, ne spada pod pojem „civilne in gospodarske zadeve“ v smislu člena 1 Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah.
2. Člen 14 Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2004/48/ES z dne 29. aprila 2004 o uveljavljanju pravic intelektualne lastnine je treba razlagati tako, da njegov cilj ni, da se uporablja v okviru postopka eksekviture, katerega namen je priznanje in izvršitev odločb v zvezi s kršitvijo pravice intelektualne lastnine.